

Ved Paul Marschalls død

af Jakob Janussen

Den 10. december 1974 døde civilingeniør, direktør Paul Marschall 69 år gammel. En markant personlighed er ikke længere iblandt os.

Jeg lærte Paul Marschall at kende, mens jeg læste i Århus, da Folkeuniversitetet en vinter arrangerede en foredragsrække om Grønland. Vi havde hæftet os ved hinandens navne, fordi vi ikke altid var enige med hinanden. Var lige stædige, ville måske nogle sige. Ud fra sådanne forpost-fægtninger groede en gensidig respekt, som efterhånden udviklede sig til et egentligt kammeratskab og venskab, som vi – efter at jeg i sommer flyttede til Sjælland – glædede os til at pleje videre; men det skulle ikke ske.

Paul Marschall var en af de teknikere, som evnede at se og bruge sin viden i en bredere samfundsmæssig sammenhæng. Som opbygger af og direktør for Jydsk Teknologisk Institut kom Paul Marschall under og efter 2. verdenskrig til at spille en afgørende rolle for udviklingen af det nuværende jyske erhvervsliv. Det var især etablering og opbygning af mindre håndværksforetagender – den fase af et erhvervsforetagendes udvikling som oftest er mest kritisk og spændende – som lå ham på sinde. Senere fik Paul Marschall – på internationalt plan – lejlighed til at deltage i opbygningen af mindre industrier dels som Ford Foundations udsending i Nepal og Indien og dels i kraft af sin tilknytning til internationale organisationer i Schweiz.

Det var således med et solidt kendskab til udviklingsproblematik, at Paul Marschall for alvor kom til at beskæftige sig med Grønland. Det skete både for Grønland og Paul Marschall på et uheldigt tidspunkt, nemlig da G-60 anbefalede befolkningskoncentration og stærk industrialisering med hovedvægten lagt på store fabrikker. Paul Marschalls argumentation med, at fiskerne burde blive der, hvor de ikke havde langt til deres fiskepladser, at man ikke burde springe dels håndværkerstadiet og dels småindustrier over, faldt ikke i god jord hos de bestemmende myndigheder; og hans evne til at fremstille, hvorledes ideer kunne realiseres i prak-

sis, stødte ofte på modstand hos folk, som primært var skolet og vant til at tænke i formalistiske baner. Ikke desto mindre kom Paul Marschall til at betyde meget for en del af den generation af grønlandere, som eftertiden sikkert vil huske som pionerer i kampen mod daniseringen i Grønland og for et mere grønlandsk Grønland.

Vi er nogle stykker, som har mistet en energisk og inspirerende kammerat og ven, som vi kom til at sætte stor pris på. Det vil ikke være underligt, om eftertiden kommer til at huske ham som igangsætter. Jeg tror og håber, at Paul Marschall døde i vished om det.

